

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ

הארי ההו

פנימים נפלאים מתורתנו של

המהר"א זינגין

הגאון הפיאריה לייב צינגין זי"ע מפלאצק
גיליון קע"ו, פרשת ראה תשפ"ב

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהר"א זינגין זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

נשאר שבעה עשר זהובים שלא נטל, ואכן בערב יום הכיפורים של השנה הבאה באו שלוחי המלך וקנסום בשבעה עשר זהובים. נמצא שאת שירוויח האדם או יפסיד במשך השנה – כבר נגזר עליו, השאלה רק למה יזכה לתת. וההבדל בין הנותן צדקה מרצון לבין זה שנוטלים ממנו בעל כרחו הוא:

א. שהנותן צדקה מרצון, הוא הנותן מתי שירצה, ולא לוקחים ממנו בכח ועלולים אף להכותו ומבלי לחכות עד שיתן.
ב. זה שלוקחים ממנו בעל כרחו, אינו יודע כמה לוקחים ממנו, והוא מבוהל כולו שלא ישאירו אצלו מאומה.
ג. בעוד שהנותן צדקה זוכה להתברך בזכות נתינתו, הרי שזה שלוקחים ממנו בעל כרחו למס המלך ושאר נזקים, אין לו ברכה בממונו. לכן הזהיר התנא כי ראוי לתת בשמחה.

הנס בבית המקדש של משתחוים רווחים

שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּחַג הַמִּצּוֹת וּבְחַג הַשְּׁבִעוֹת וּבְחַג הַסִּפּוֹת וְלֹא יִרְאֶה אֶת פְּנֵי ה' רִיקָם (טז, טז).

שנינו במשנה באבות (פ"ה, מ"ה), כשעלו בני ישראל לרגל בבית המקדש, זכו שיהיו עומדים צפופים ומשתחוים רווחים. ומצינו הטעם שמשתחוים רווחים, כדי שלא ישמעו האחד את וידויו של חברו, ולכן ניצבו בריחוק ארבע אמות זה מזה. ויש מקום לשאלה, מדוע היו צריכים רווח של ארבע אמות בין האחד לרעהו? הלא הוידוי הוא בתפילת הלחש ואין האחד שומע את רעהו גם אם יעמדו צפופים. ויש להשיב, על פי שמבואר במדרש כי 'תפלה בארץ בקול רם ובחושך לארץ בלחש', וסיבת החילוק היא משום שמבואר בגמרא שהמגביה קולו בתפילה הרי הוא מקטני אמנה, היות שנראה שהוא מתפלל בקול כי בלחש לא ישמעוהו. אמנם בארץ ישראל שהיא מקום השכינה, אין תפילה בקול מורה על חשש פן לא ישמע ה', ולכן אפשר להתפלל בקול. יתכן שגם במקדש היו רגילים להתפלל ולהתוודות לפני ה' בקול ולכן היה צורך בנס של 'משתחוים רווחים' כדי שלא ישמע כל אחד את וידויו חברו.

ע"י הפרשת מעשרות תושפע הקדושה באדם
עֶשֶׂר תַּעֲשֶׂר אֶת כָּל תְּבוּאוֹת זֶרְעֶךָ וְגו'. וְאֶכְלֶתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ (יד, כב-ג).

עד עתה עסקה הפרשה בביאור קדושת המאכל מן החי. ועתה מבאר הכתוב שגם בצומח צריך להשפיע קדושה כדי שהגוף יהא ניזון מדבר קדוש. ואמר, 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך', שעל ידי עשר - הפרשת המעשרות, תעשר - תושפע הקדושה בכל חלקי המאכל. ומשום שהאכילה צריכה להיות לפני ה' אלוקיך - שתכליתה תהיה לתת לגוף כח לעבודת ה', ואכילה כזו עליה להיות מדבר הקדוש.

מלא העומר

ריבוי הדרך מחמת שפע רב וגודל ארץ ישראל

וְכִי יִרְבֶּה מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא תִּוְכַל שְׂאֵתוֹ כִּי יִרְחַק מִמֶּךָ הַמָּקוֹם וְגו' (יד, כד).

מבאר הכתוב דריבוי הדרך יבוא מב' סיבות, האחת שמרוב ברכה יהיו כל כך הרבה תבואות ופירות שלא תוכל לשאתם, והשנית כי הארץ ארץ הצבי תגדל ותתרחב ממילא ירחק ממך המקום, כדאיתא בגיטין (נז, א) "ארץ צבי כתוב בה" - בזמן שיושבין עליה רווחא.

מלא העומר

ג' דברים מרויח הנותן צדקה מרצונו לעומת מי שכופין אותו

נִתּוּן תַּתֵּן לוֹ וְלֹא יִרְעֶ לְבַבְךָ בְּתַתֵּן לוֹ כִּי בְּגִלְל הַדֶּבֶר הַזֶּה יִבְרָכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂיךָ וּבְכָל מַשְׁלַח יָדְךָ (טו, י).

שנינו באבות (פ"ג, מ"ז): תן לו משלו שאתה ושלך שלו - התנא מזהיר את האדם, כי מן הראוי שיתן צדקה בשמחה ובטוב לבב, כי אם לא הרי בין כך ובין כך הכל של ה' יתברך, וכבר נגזר עליו כמה ירוויח וכמה יפסיד בשנה זו.

כך מסופר בגמרא על אחיניו של רבי יוחנן בן זכאי, שהוא חלם עליהם במוצאי יום הכיפורים כי יפסידו בשנה זו שבע מאות דינרים. כל אותה שנה היה נוטל מהם כסף לצדקה. לסוף השנה

על דרך הדרוש

מחיקת השם למען השלום

על אחת כמה וכמה שמותר למחוק השם, והתיר לכתוב שם על חספא ושדי לתהומא וינוח, עיי"ש בדבריו המתוקים מדבש. והוספתי על דברים אלו, שנרמז יפה בטעמי המקרא בפסוק שלפננו, והוא תלישא גדולה, גרשיים, פשטא מהפך פשטא קטן - כלומר שמותר לתלוש ולמחוק שמו הגדול באופן שאדם רוצה לגר"ש אשתו מפני שקינא לה, והיא הסוטה כדי להשיש שלום, וגם כשפשט"ו המים ורצו להפוך העולם ולשטפו, הותר כתיבת השם על חרס קטן ומחיקתו, וזהו 'לשום את שמו שם', לשו"ם אותיות שלום, והבן. צמח הצבי (להגה"ח ר' צבי יחיאל מיכל סג"ל מירושלים)

לֹא תַעֲשׂוּן פֶּן לֹה' אֱלֹהֶיכֶם כִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיכֶם מִכָּל שְׁבִטֵיכֶם לְשׁוֹם אֶת שְׁמוֹ שֶׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרָשׁוּ וְכֹאֲתָ שְׁמָה (יב, ד-ה).

רבינו בספר "מלא העומר", סמך יפה מקרא זה שדרשוהו לאזהרה למוחק את ה', וסמך ליה "כי אם אל המקום אשר יבחר ה' אלקיכם מכל שבטיכם לשום את שמו שם", כלומר שמותר למחוק את שם ה' במקום אשר יבחר ה', והוא בבית המקדש ששם מותר למחוק שמו של ה', והוא ע"פ הגמ' בסוכה (נג, א) כשכרה דוד שיתין עלו מי התהום ורצו להציף ולשטוף כל העולם, עד שבא אחיתופל ועשה ק"ו מה בסוטה מותר למחוק השם כדי להשיש שלום בין איש לאשתו, לעשות שלום לכל העולם

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ו' -

לכן בא התנא ואומר לו, אם אתה עושה כן - אם בעולם הזה לא חפצת בתענוגים אל אכלת פת במלח ושתית מים במשורה, אזי אשריך וטוב לך. כי על אף שאשריך בעולם הזה, בכל אופן לא ינכו משכרך לעולם הבא, שהרי גילית דעתך שאינך חפץ בתענוגות העולם, ולכן וטוב לך בעולם הבא, שמשכרך שם לא יגרע מאומה.

מדוע התנא כופל את המילים 'אשריך וטוב לך'

כן היא דרכה של תורה פת במלח תאכל כו' ובתורה אתה עמל אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא (שם). יש שואלים, מדוע התנא כופל את המילים 'אשריך וטוב לך' - אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך לעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא. מדוע התנא אינו אומר 'אם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא'?

התשובה היא על פי מאמר חז"ל, 'גדול הנהנה מיגיע כפיו יותר מירא שמים'. על המאמר הזה מקשים, הלא ברור שהנהנה מיגיע כפיו ואינו ירא שמים - אין זה כלום, כי ברור שהגמרא לא תשבח אדם שאינו ירא שמים.

ואם הנהנה מיגיע כפיו הוא גם ירא שמים, אם כן מה החידוש? הלא ברור שאם הוא גם ירא שמים וגם נהנה מיגיע כפיו, הוא גדול ממי שהוא רק ירא שמים!

לכן מפרש הכלי יקר את מאמר חז"ל זה, שאינו מדבר על הנהנה מיגיע כפיו בעולם הזה, אלא שכך הכוונה: גדול הנהנה מיגיע כפיו - מי שהוא במדרגה והוא מתענג ונהנה בקיום המצוות, גדול הוא יותר מירא שמים - ממי שמקיים מצוות רק מיראת שמים.

כן יש לפרש את דברי התנא: אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך. כלומר, 'אם אתה עושה כן' - שאצלך גדר לימוד התורה והמצוות הם בבחינת 'אשריך וטוב לך', שהנך מרגיש הנאה בעצם היגיעה, אז 'אשריך בעוה"ז וטוב לך בעוה"ב', כמבואר על הנהנה מיגיע כפיו שעליו נאמר 'יגיע כפיו כי תאכל אשריך וטוב לך' (תהלים קכח, ב). אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב.

האם יש במה לקנאות עשיר שיש לו תורה וגדולה

במקום אחד

כן היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך אשריך בעוה"ז וטוב לך לעוה"ב (פ"ו, מ"ד).

אפשר לבאר את המשנה, על ידי הקדמת פירוש האלשיך על הפסוק: (תהלים מט, זי-יח) 'אל תיכא פי יעֶשֶׂר אִישׁ פִּי יִקְרָה קְבוֹד בֵּיתוֹ פִּי לֹא כְמוֹתוֹ יִקַּח הַפֶּלַל לֹא יִבְדַּ אֶחָדוֹ קְבוֹדוֹ'.

ופירוש האלשיך, כי הרי ברור שאין סיבה לקנאה באותם עשירים שכל ימיהם עובדים את ממונם, מחפשים וחושבים היכן ניתן להרויח עוד, ובמה יעשירו בעוד. כל ימיהם ולילותיהם מוקדשים לרדיפה אחרי ההון, אך אינם נהנים ממנו, כי עסוקים יום ולילה ואינם שובתים לרגע אחד. ובבוא יומם להסתלק מן העולם, הרי לא נוטלים איתם אפילו פרוטה אחת, וכל יגיעתם עוברת לאחרים. ובנוסף לזה יענשו על שלא עבדו את ה' בעולם הזה.

ברור שבעשירים מהסוג הזה אין סיבה לקנא, ישנו סוג אחר של עשירים המעורר קנאה. אלו שאמנם טורחים על ממונם, אבל עסוקים בחיי עולם, מתפללים בכוונה, קובעים שיעורי תורה, נותנים צדקה ביד רחבה, ועוסקים בצרכי ציבור באמונה.

יכול אדם לדמות בנפשו שיש מקום לקנאה באותם עשירים. כי אמנם חלקו שמור לו לעולם הבא, אבל בעולם הזה לא זכה להנות, ואתם עשירים נהנים משתי שולחנות של תורה וגדולה בעולם הזה, ויזכו גם לעולם הבא, לחלק מכובד בגן עדן.

אך לאדם כזה אומרים, אל תירא כי יעשיר איש, משום שירבה כבוד ביתו, על מה שנהנה בעולם הזה מנכים מחלקו לעולם הבא, בעוד אתה שלא נהנית בעולם הזה, תזכה למלוא שכרך בעולם הבא, ואין מקום לקנאה.

כן הוא גם ביאור המשנה, כי יכול אדם לחשוש, אמנם קיימתי את מצוות הבורא, כל ימי יגעתי בתורתו ובעבודתו, אבל בכל זאת נהנית מהעולם הזה, וינכו משכרי לעולם הבא.

פניני ישועות

פעמיים כי טוב!

ששם הוא הרגיש שיש לו אוזן קשבת, ופרק את מה שפרק. בסיום השיחה החליט משה, לעשות את המקסימום בשביל בניו והתחייב לתרום הדפסת מהדורה שלימה של הוצאת ספר מספרי המחבר בכדי לזכות לישועה הגדולה אליה כה מייחל מיד באותו יום עשה משה העברה על כל הסכום וביקש שנודרו עם הדפסת הספר, וכמובן להזכירם בציונו הקדוש של רבינו לישועה למצוא זיווגם.

חודשיים אחרי ההעברת התרומה, מתקשר משה כשכולו נרגש, לבשר על שבנו בן השלושים ושלוש התארס אתמול, הבלתי יאומן קרה, כשהתרומה למכון ודאי שהועילה. על אתר ביקש לפתוח הוראת קבע קבועה למכון של מאה שמונים ₪ לחודש (ידיד זהב) כאות הכרת הטוב למחבר על קיום ההבטחה, ולהזכיר את בנו השני מידי חודש בחודשו.

שלושה חודשים לאחר מכן התקשר משה כבקיא ורגיל לספר נרגשות על הישועה הפלאית אליה זוכה, כי גם בנו השני התארס למזל טוב בשעה טובה ומוצלחת!

משה, איש עסקים מאזור המרכז, התקשר כשכולו מיואש למשרדי המכון.

שני בניו המתבגרים, יושבים בביתו, וכל כולו מלא מצפון על כך שאולי עדיין לא עשה את כל מה שרק יכול בכדי שיזכו לזיווג הגון.

הגדול בן שלושים ושלוש והבא אחריו בן שלושים ואחד, שני בנים, שני מז'ינקלאך שיושבים בביתו וממתנינים לרגע בו יזכו לבנות את ביתם כמו שאר אחיו ואחיותיו, כמו יתר חבריהם לספסל הלימודים, להם יש כבר בנים ובנות ומלאים בשמחות.

בשיחת הטלפון בה דיבר עם רבני המכון, סיפר את כל הקורה עימו, על התקוות שהתנפצו, על האכזבות הרבות, ועל הנסיונות הרבים והתרומות לכל המי ומי, העיקר שיתארסו בשעטו"מ.

הוא גם לא יודע למה הוא נפתח בדיוק בטלפון לחברי המכון הנפלא והחל לפרוק את כל המטען הגדול אותו הוא נושא על גבו כבר יותר מעשור, דבר שכלל לא תואם את אופיו, אבל כנראה

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו